

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som led i Grønlands hjemmestyre, der indførtes 1. maj 1979, etableredes en særlig ordning på råstofområdet.

Hovedprincipperne i denne råstofordning er fastlagt i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre, og de nærmere bestemmelser er fastsat i lov nr. 585 af 29. november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland. De grundlæggende elementer i råstofordningen er følgende:

- a. Anerkendelse af at den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer.
- b. Etableringen af en fælles beslutningskompetence (gensidig vetoret) for rigsmyndighederne og hjemmestyret vedrørende de væsentlige dispositioner med hensyn til ikke-levende ressourcer i Grønland.
- c. Fastlæggelse af principperne for fordeling af offentlige indtægter fra råstofvirksomhed i Grønland.
- d. Oprettelse af et paritetisk sammensat dansk/grønlandsk fællesråd vedrørende mineralske råstoffer i Grønland.
- e. Oprettelse af en råstofforvaltning for Grønland under energiministeren til varetagelse af de centrale administrative opgaver på råstofområdet. Råstofforvaltningen varetager tillige opgaverne som sekretariat for fællesrådet vedrørende mineralske råstoffer i Grønland.

Efter ønske af Grønlands landsstyre indledtes i februar 1986 drøftelser mellem landsstyret og ministeren for Grønland vedrørende grønlandske ønsker om ændring af dele af råstofordningen. Forhandlingerne blev for regeringens vedkommende videreført af energiministeren fra september 1987, hvor råstofforvaltningen, Grønlands Miljøundersøgelser (GM) og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GGU) - efter nedlæggelsen af ministeriet for Grønland - blev overført til energiministeriet.

De grønlandske ønsker vedrørte dels bestemmelserne om fordelingen mellem staten og hjemmestyret

af offentlige indtægter i forbindelse med råstofvirksomhed, dels spørgsmålet, om råstofforvaltningen, GM og GGU kunne overføres til at henhøre under Grønlands hjemmestyre i stedet for som nu under staten. Derudover har spørgsmålet om meddelelse af rettigheder vedrørende vandkraft i Grønland indgået i forhandlingerne.

Som et resultat af forhandlingerne indgik energiministeren og landsstyret den 28. marts 1988 en aftale om principper for ændring af dele af den for Grønland gældende råstofordning.

De aftalte principper forudsættes udmøntet dels ved en revision af lov om mineralske råstoffer i Grønland, dels ved indgåelse af en supplerende aftale mellem landsstyret og energiministeren.

Principaftalen af 28. marts 1988 indebærer bl.a.,

- at fordelingen af fremtidige offentlige indtægter fra råstofaktiviteter i Grønland løsgøres fra de årlige kapitaloverførsler fra Danmark til Grønland;
- at samtlige indtægter omfattet af ordningen op til 500 mill. kr. pr. år fordeles med 50% til staten og 50% til Grønlands hjemmestyre uden modregning i kapitaloverførslen. Fordelingen af indtægter ud over dette beløb fastsættes ved lov efter forhandlingen mellem regeringen og hjemmestyret;
- at staten og hjemmestyret af disse indtægter hver vil indskyde op til 12,5 mill. kr. i det fælles selskab Nunaoil A/S med henblik på fremme af den erhvervs-mæssige udvikling på råstofområdet. Dette vil i givet fald indebære en fordobling af selskabets nuværende aktiekapital;
- at det samlede forvaltningsområde - dvs. i organisatorisk henseende råstofforvaltningen, GGU og GM - fortsat placeres i statsligt regi;
- at hjemmestyrets indseende og indflydelse vedrørende forvaltningsområdet i en række henseender udbygges;
- at der skabes hjemmel for anvendelse af koncessionssystemet i lov om mineralske råstoffer i Grønland også med hensyn til vandkraftaktiviteter i Grønland;
- at lokal anvendelse af mindre vandkraftressourcer dog falder uden for dette system;